

Wychowanie przedszkolne

WDRAŻANIE PODSTAWY PROGRAMOWEJ

29 sierpnia 2017r

Jolanta Czuchnowska
MCDN ODN Kraków

Cel spotkania

**Zapoznanie ze zmianami programowymi w zakresie
wychowania przedszkolnego
oraz edukacji wczesnoszkolnej w 8-letniej szkole podstawowej**

Podstawa prawna

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r.
w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz
podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej,
w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu
umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej
szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej
przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły
policealnej (Dz. U. z 2017 poz. 356)

załącznik nr 1-

PODSTAWA PROGRAMOWA WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

załącznik nr 2 -

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO
DLA SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Podstawa prawna

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r.
w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół
(Dz. U. z 2017 poz. 703)

Załącznik nr 1

Tygodniowy wymiar godzin

*Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r.
w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Edukacji
Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. (poz. 703)

Załącznik nr 1

RAMOWY PLAN NAUCZANIA DLA SZKOŁY PODSTAWOWEJ, W TYM SZKOŁY PODSTAWOWEJ
SPECJALNEJ, Z WYJĄTKIEM SZKOŁY PODSTAWOWEJ SPECJALNEJ DLA UCZNIÓW
Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ W STOPNIU UMIARKOWANYM LUB ZNACZNYM¹⁾

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Klasy I–III			Razem w trzyletnim okresie nauczania
		Tygodniowy wymiar godzin w klasie			
		I	II	III	
1.	Edukacja wczesnoszkolna	20	20	20	60
	Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		2		2
	Ogółem		62		62

Tygodniowy wymiar godzin

*Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r.
w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół*

- W klasach I–III szkoły podstawowej (I etap edukacyjny – edukacja wczesnoszkolna) **podziału godzin w każdej klasie na poszczególne obowiązkowe zajęcia edukacyjne** (edukacja polonistyczna, edukacja matematyczna, edukacja społeczna, edukacja przyrodnicza, edukacja plastyczna, **edukacja techniczna**, **edukacja informatyczna**, edukacja muzyczna i edukacja językowa – język obcy nowożytny) **dokonuje nauczyciel prowadzący te zajęcia.**
- W klasach I–III szkoły podstawowej na zajęcia **wychowania fizycznego** należy przeznaczyć po **3 godziny tygodniowo** w każdej klasie.
- W przypadku powierzenia prowadzenia zajęć z zakresu edukacji plastycznej, edukacji informatycznej, edukacji muzycznej, wychowania fizycznego lub edukacji językowej – języka obcego nowożytnego nauczycielom posiadającym odpowiednie kwalifikacje określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – KN (Dz. U. z 2016 r. poz. 1379 oraz z 2017 r. poz. 60), innym niż nauczyciel, któremu powierzono prowadzenie edukacji wczesnoszkolnej, tygodniowy wymiar godzin tych zajęć wynosi dla:
  - 1) edukacji plastycznej, edukacji informatycznej i edukacji muzycznej – **po 1 godzinie** w każdej klasie;
  - 2) wychowania fizycznego – **po 3 godziny** w każdej klasie;
  - 3) edukacji językowej – języka obcego nowożytnego – **po 2 godziny** w każdej klasie.

Kalendarz wprowadzania nowej podstawy

- Od **1 września 2017 roku** nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego oraz ramowe plany nauczania będą obowiązywały uczniów klas **I, IV, VII szkół podstawowych**.
- W pozostałych klasach szkoły podstawowej (II, III, V, VI) obowiązywać będzie dotychczasowa podstawa programowa.
- W roku szkolnym 2018/2019 dotychczasowa podstawa będzie obowiązywać jeszcze w klasach III i VI szkoły podstawowej.

Co zawiera podstawa programowa kształcenia ogólnego?

- Preambuła podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej

- Cele kształcenia - wymagania ogólne

(po co uczyć?)

- Treści kształcenia - wymagania szczegółowe

(czego uczyć?)

dotyczące wiedzy i umiejętności, które powinien posiadać uczeń po zakończeniu danego etapu edukacyjnego, stanowią podstawę oceniania

- Warunki i sposób realizacji

(jak uczyć?)

PODSTAWA PROGRAMOWA

CELE OGÓLNE	ZADANIA WYCHOWAWCZE	TREŚCI
<ul style="list-style-type: none"> • Cel ogólny wychowania przedszkolnego • Cel ogólny edukacji wczesnoszkolnej • Cele kształcenia w obszarach rozwojowych	<ul style="list-style-type: none"> • Zadania wychowawcze przedszkola • Zadania wychowawcze szkoły względem edukacji wczesnoszkolnej	<ul style="list-style-type: none"> • Szczegółowe wymagania dotyczące wiedzy i umiejętności uczniów na zakończenie etapu kształcenia • Zapisane w języku osiągnięć ucznia • Ich zapis umożliwia ustalenie kryteriów oceny opisowej

PODSTAWA PROGRAMOWA

Przykład celów ogólnych

Celem **wychowania przedszkolnego** jest wsparcie całościowego rozwoju dziecka. Wsparcie to realizowane jest przez proces opieki, wychowania i nauczania – uczenia się, co umożliwia dziecku odkrywanie własnych możliwości, sensu działania oraz gromadzenie doświadczeń na drodze prowadzącej do prawdy, dobra i piękna. W efekcie takiego wsparcia dziecko osiąga dojrzałość do podjęcia nauki na pierwszym etapie edukacji.

Celem **edukacji wczesnoszkolnej** jest wspieranie całościowego rozwoju dziecka. Proces wychowania i kształcenia prowadzony w klasach I–III szkoły podstawowej umożliwia dziecku odkrywanie własnych możliwości, sensu działania oraz gromadzenie doświadczeń na drodze prowadzącej do prawdy, dobra i piękna. Edukacja na tym etapie jest ukierunkowana na zaspokojenie naturalnych potrzeb rozwojowych ucznia. Szkoła respektuje podmiotowość ucznia w procesie budowania indywidualnej wiedzy oraz przechodzenia z wieku dziecięcego do okresu dorastania. W efekcie takiego wsparcia dziecko osiąga dojrzałość do podjęcia nauki na II etapie edukacyjnym.

PODSTAWA PROGRAMOWA

Przykład zadań

Zadania wychowawcze przedszkola

- *Wspieranie wielokierunkowej aktywności dziecka poprzez organizację warunków sprzyjających nabywaniu doświadczeń w fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym obszarze jego rozwoju.*

Zadania wychowawcze szkoły

- *Wspieranie wielokierunkowej aktywności dziecka przez organizowanie sytuacji edukacyjnych umożliwiających eksperymentowanie i nabywanie doświadczeń oraz poznawanie polisensoryczne, stymulujących jego rozwój we wszystkich obszarach: fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym.*

Treści zapisane w postaci efektów kształcenia

Przedszkole

- w obszarach rozwojowych

Edukacja wczesnoszkolna

- w zakresie poszczególnych edukacji

Preambuła podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej

Najważniejszym celem kształcenia w szkole podstawowej jest dbałość o integralny rozwój **biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny i moralny ucznia.**

Kształcenie w szkole podstawowej trwa osiem lat i jest podzielone na dwa etapy edukacyjne:

- 1) I etap edukacyjny obejmujący klasy I–III szkoły podstawowej – edukacja wczesnoszkolna;
- 2) II etap edukacyjny obejmujący **klasy IV–VIII szkoły podstawowej.**

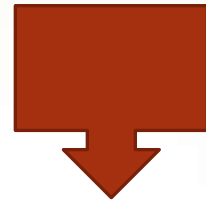
Preambuła podstawy programowej kształcenia ogólnego
dla szkoły podstawowej

Działalność edukacyjna szkoły określona jest przez:

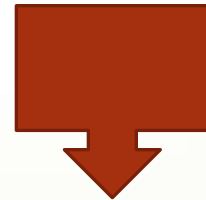
- 1) szkolny zestaw programów nauczania;
- 2) program **wychowawczo-profilaktyczny** szkoły.

Jak planować pracę dydaktyczną?

znajomość **PODSTAWY PROGRAMOWEJ**

wybór/napisanie **PROGRAMU NAUCZANIA**

wybór **PODRĘCZNIKA**

Konstrukcja podstawy – źródła

- Odniesienie konstrukcji zapisów do istoty kształcenia zintegrowanego zapoczątkowanego reformą w 1999 roku;
- Zachowanie formy zapisów jako efektów kształcenia wprowadzonych reformą w 2009 roku;
- Oparcie koncepcji całościowego kształcenia na paradygmatach opracowanych przez prof. Ryszarda Więckiego.

Trzy naturalne strategie uczenia się dzieci

Paradygmaty edukacji początkowej

Strategia
percepcyjno –
odtwórcza

- Dziecko w tej strategii przyjmuje informacje od nauczyciela, uczy się po śladzie, według wzoru lub podanych instrukcji. Ta strategia charakterystyczna jest dla tradycyjnego uczenia. Najczęściej spotykaną przy tej strategii uczenia formą aktywności uczniów jest: słuchanie, pisanie, odpowiadanie na pytania. Jej ekstremalne formy wymuszają bierność uczniów i ich bezruch. Mimo reform systemu edukacji nadal strategia ta jest dominująca w polskim systemie oświaty. Strategia ta powinna występować podczas zajęć, jednak nie jako strategia wiodąca.

Strategia
percepcyjno –
wyjaśniająca

- Dziecko w tej strategii podejmuje się bardziej złożonych form aktywności. Zadaje pytania nauczycielowi, a nauczyciel przystosowuje wyjaśnianie do możliwości percepcyjnych ucznia. Dzięki wyjaśnieniom nauczyciela dziecko stopniowo staje się samodzielnym odkrywcą wiedzy. Strategia ta jest paradygmatem przejścia od tradycji uczenia w kierunku pedagogiki konstruktywistycznej.

Strategia
percepcyjno –
innowacyjna

- Dziecko w tej strategii przyjmuje, przekształca i tworzy nowe informacje. Konstruuje wiedzę indywidualnie, rozbudowując swoje struktury poznawcze. Nauczyciel w tej strategii jest odpowiedzialny za organizację odpowiedniego środowiska uczenia się, a nie za przekazywanie wiedzy. Dziecko przy pomocy tej strategii konstruuje samodzielnie wiedzę. **Strategia ta jest wiodącą strategią kształcenia zintegrowanego.**

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE EDUKACJA WZESNOSZKOLNA

Cele rozwoju w wychowaniu przedszkolnym i edukacji wczesnoszkolnej

Podstawa programowa wychowania przedszkolnego, edukacji wczesnoszkolnej

Integralny rozwój każdego dziecka

Przykład:

Zapewnienie prawidłowej organizacji warunków sprzyjających nabywaniu przez dzieci doświadczeń, które umożliwią im ciągłość procesów adaptacji oraz **pomoc dzieciom rozwijającym się w sposób nieharmonijny, wolniejszy lub przyspieszony.**

Zgodnie z naukową myślą prof. R. Więckowskiego **edukacja ma być nastawiona na rozwój dziecka**, a nie na rozwój przystosowany do edukacji.

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Porównanie dotychczas obowiązującej podstawy z nową podstawą programową

Osiągnięcia dziecka na koniec wychowania przedszkolnego
w poszczególnych obszarach

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Różnice dotyczące realizacji nowej podstawy programowej - **PRZYKŁADY**

I. Fizyczny obszar rozwoju dziecka.

Dziecko przygotowane do podjęcia nauki w szkole:

- wykonuje czynności samoobsługowe: ubieranie się i rozbieranie, w tym czynności precyzyjne, np. **zapinanie guzików, wiązanie sznurowadeł;**
- **spożywa posiłki z użyciem sztućców**, nakrywa do stołu i sprząta po posiłku;

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Różnice dotyczące realizacji nowej podstawy programowej - PRZYKŁADY

II. Emocjonalny obszar rozwoju dziecka.

Dziecko przygotowane do podjęcia nauki w szkole:

- **rozpoznaje i nazywa podstawowe emocje**, próbuje radzić sobie z ich przeżywaniem
- zauważa, że nie wszystkie przeżywane emocje i uczucia mogą być podstawą do podejmowania natychmiastowego działania, panuje nad nieprzyjemną emocją, np. **podczas czekania na własną kolej w zabawie lub innej sytuacji;**

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Różnice dotyczące realizacji nowej podstawy programowej - PRZYKŁADY

III. Społeczny obszar rozwoju dziecka.

Dziecko przygotowane do podjęcia nauki w szkole:

- ocenia swoje zachowanie w kontekście podjętych czynności i zadań oraz przyjętych norm grupowych; przyjmuje, respektuje i **tworzy zasady zabawy w grupie**, współdziała z dziećmi w zabawie, pracach użytecznych, podczas odpoczynku;

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Różnice dotyczące realizacji nowej podstawy programowej - PRZYKŁADY

IV. Poznawczy obszar rozwoju dziecka.

Dziecko przygotowane do podjęcia nauki w szkole:

- **rozdźnia gloski na poczatku i na koncu** w wybranych prostych fonetycznie słowach
- **rozpoznaje litery, którymi jest zainteresowane** na skutek zabawy i spontanicznych odkryć, odczytuje krótkie wyrazy utworzone z poznanych liter w formie napisów drukowanych dotyczące treści znajdujących zastosowanie w codziennej aktywności;
- **wykonuje własne eksperymenty językowe**, nadaje znaczenie czynnościom, nazywa je, **tworzy żarty językowe i sytuacyjne**, uważnie słucha i nadaje znaczenie swym doświadczeniom;
- **eksperymentuje rytmem, głosem, dźwiękami i ruchem...**

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Różnice dotyczące realizacji nowej podstawy programowej - PRZYKŁADY

IV. Poznawczy obszar rozwoju dziecka.

Dziecko przygotowane do podjęcia nauki w szkole:

- **eksperymentuje, szacuje**, przewiduje, dokonuje pomiaru długości przedmiotów, wykorzystując np. dłoń, stopę, but;
- wykonuje własne **eksperymenty graficzne farbą, kredką, ołówkiem, mazakiem itp...**
- **kreśli wybrane litery i cyfry na gładkiej kartce papieru...**
- **rozpoznaje modele monet i banknotów o niskich nominałach, porządkuje je**, rozumie, do czego służą pieniądze w gospodarstwie domowym;
- **posługuje się pojęciami dotyczącymi zjawisk przyrodniczych** np. tęcza, deszcz, burza, opadanie liści z drzew, sezonowa wędrówka ptaków, kwitnienie drzew, zamarzanie wody,...

Warunki i sposób realizacji

- Zgodnie z zapisami dotyczącymi zadań przedszkola nauczyciele organizują zajęcia wspierające rozwój dziecka. Wykorzystują do tego każdą sytuację i moment pobytu dziecka w przedszkolu, czyli tzw. **zajęcia kierowane i niekierowane**.
- **Organizacja zajęć na świeżym powietrzu** powinna być elementem codziennej pracy z dzieckiem w każdej grupie wiekowej.
- Przedszkole jest miejscem, w którym poprzez zabawę dziecko poznaje alfabet liter drukowanych. W trakcie wychowania przedszkolnego dziecko nie uczy się czynności złożonych z udziałem całej grupy, lecz **przygotowuje się do nauki czytania i pisanie oraz uczestniczy w procesie alfabetyzacji**.

Warunki i sposób realizacji

- Pobyt w przedszkolu jest **czasem wypełnionym zabawą**, która pod okiem specjalistów tworzy pole doświadczeń rozwojowych budujących dojrzałość szkolną.
- **Zajęcia rytmiki**, które powinny być prowadzone w każdej grupie wiekowej oraz **gimnastyki**, ze szczególnym uwzględnieniem ćwiczeń zapobiegających wadom postawy

Warunki i sposób realizacji

- **Aranżacja przestrzeni** wpływa na **aktywność wychowanków**, dlatego proponuje się takie jej zagospodarowanie, które pozwoli dzieciom na podejmowanie różnorodnych form działania. Wskazane jest zorganizowanie **stałych i czasowych kątek zainteresowań**. Jako stałe proponuje się kąci: **czytelniczy, konstrukcyjny, artystyczny, przyrodniczy**. Jako czasowe proponuje się kąci związane z realizowaną tematyką, świętami okolicznościowymi, specyfiką pracy przedszkola.
- Elementem przestrzeni są **także zabawki i pomoce dydaktyczne**
- Elementem przestrzeni w przedszkolu są odpowiednio wyposażone **miejsca przeznaczone na odpoczynek dzieci** (leżak, materac, mata, poduszka)
- ...aranżacja wnętrza umożliwia **celebrowanie posiłków...** a także **możliwość wybierania potraw...** przez dzieci a nawet ich **komponowania**

Warunki i sposób realizacji

- **Aranżacja przestrzeni** wpływa na **aktywność wychowanków**, dlatego proponuje się takie jej zagospodarowanie, które pozwoli dzieciom na podejmowanie różnorodnych form działania. Wskazane jest zorganizowanie **stałych i czasowych kącików zainteresowań**. Jako stałe proponuje się kąciki: **czytelniczy, konstrukcyjny, artystyczny, przyrodniczy**. Jako czasowe proponuje się kąciki związane z realizowaną tematyką, świętami okolicznościowymi, specyfiką pracy przedszkola.
- Elementem przestrzeni są **także zabawki i pomoce dydaktyczne**
- Elementem przestrzeni w przedszkolu są odpowiednio wyposażone **miejsca przeznaczone na odpoczynek dzieci** (leżak, materac, mata, poduszka)
- ...aranżacja wnętrza umożliwia **celebrowanie posiłków...** a także **możliwość wybierania potraw...** przez dzieci a nawet ich **komponowania**

Warunki i sposób realizacji

- **Aranżacja przestrzeni** wpływa na **aktywność wychowanków**, dlatego proponuje się takie jej zagospodarowanie, które pozwoli dzieciom na podejmowanie różnorodnych form działania. Wskazane jest zorganizowanie **stałych i czasowych kącików zainteresowań**. Jako stałe proponuje się kąciki: **czytelniczy, konstrukcyjny, artystyczny, przyrodniczy**. Jako czasowe proponuje się kąciki związane z realizowaną tematyką, świętami okolicznościowymi, specyfiką pracy przedszkola.
- Elementem przestrzeni są **także zabawki i pomoce dydaktyczne**
- Elementem przestrzeni w przedszkolu są odpowiednio wyposażone **miejsca przeznaczone na odpoczynek dzieci** (leżak, materac, mata, poduszka)
- ...aranżacja wnętrza umożliwia **celebrowanie posiłków...** a także **możliwość wybierania potraw...** przez dzieci a nawet ich **komponowania**

Wdrażanie nowej podstawy programowej wychowania przedszkolnego

- 1) zapewnienie działalności przedszkola zgodnie z przepisami, w tym przestrzegania **statutu**, w którym powinny być określone m.in. **cele i zadania placówki wynikające z nowej podstawy programowej** oraz sposób ich realizacji, a także zadania nauczycieli i formy współdziałania z rodzicami (np. w zakresie informowania o postępach w rozwoju dziecka, współdziałania na rzecz tworzenia warunków umożliwiających rozwój tożsamości dziecka),

Wdrażanie nowej podstawy programowej wychowania przedszkolnego

- 2) **rozpoznanie i zaspokojenie potrzeb nauczycieli w zakresie realizacji podstawy programowej**, np. wspólna analiza treści, wyjaśnienie wątpliwości, zdefiniowanie obszarów, w jakich nauczyciele chcieliby uaktualnić wiedzę,

Wdrażanie nowej podstawy programowej wychowania przedszkolnego

3) zapewnienie warunków organizacyjnych przedszkola w zakresie możliwości realizacji zadań określonych w podstawie programowej, w tym odpowiedniej bazy i wyposażenia, właściwej aranżacji przestrzeni edukacyjnej, zapewnienia bezpiecznych warunków sprzyjających samodzielnej eksploracji otoczenia i rozwijaniu kompetencji dzieci, racjonalnego rytmu dnia uwzględniającego czas na **zabawę, wypoczynek, naukę**, organizację zajęć na świeżym powietrzu, aktywność własną dziecka z możliwością korzystania z zabawek i pomocy dydaktycznych bez nieuzasadnionych ograniczeń czasowych, celebrowania posiłków,

Wdrażanie nowej podstawy programowej wychowania przedszkolnego

- 4) dopuszczenie do użytku i ustalenie, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, **zestawu programów wychowania przedszkolnego**
- w tym zakresie dyrektor powinien mieć pewność, że przedstawione przez nauczycieli programy obejmują całość podstawy programowej i gwarantują osiągnięcie celów opisanych w dokumencie, powinien zatem ustalić wspólnie z nauczycielami podstawowe kryteria, jakie powinien spełniać program,

Wdrażanie nowej podstawy programowej wychowania przedszkolnego

5) ustalenie **zasad planowania pracy z dziećmi**, w tym uwzględniania treści wykraczających poza zakres treści nauczania ustalonych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego,

Wdrażanie nowej podstawy programowej wychowania przedszkolnego

- 6) ustalenie **sposobu prowadzenia dokumentacji** (diagnozowanie, obserwacje dzieci, plany pracy, ocena osiągnięć itd.)

Wdrażanie nowej podstawy programowej wychowania przedszkolnego

7) określenie celów i zakresu **nadzoru pedagogicznego** z uwzględnieniem:

- a) **diagnozy potrzeb dzieci** w zakresie indywidualnych potrzeb i zainteresowań determinujących osiągnięcie wymagań określonych w podstawie programowej,
- b) **planowania pracy edukacyjnej, wychowawczej i profilaktycznej przedszkola** zgodnie z celem wychowania przedszkolnego, jakim jest **wsparcie całościowego rozwoju dziecka,**
- c) indywidualizacji oddziaływań i zapewnienia odpowiedniego wsparcia dzieciom ze **specjalnymi potrzebami edukacyjnymi** (rozwijającym się w sposób nieharmonijny, wolniejszy lub przyspieszony),
- d) **organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej** adekwatnie do potrzeb wychowanków,

Wdrażanie nowej podstawy programowej wychowania przedszkolnego

8) analizy efektów realizacji podstawy (monitorowania osiągnięć dzieci) z uwzględnieniem ewentualnej modyfikacji pracy, sposobów działania.

EDUKACJA WCZESNOSZKOLNA

Porównanie dotychczas obowiązującej podstawy z nową podstawą programową

Treści zapisane w postaci efektów kształcenia
w zakresie poszczególnych edukacji

EDUKACJA WCZESNOSZKOLNA

Różnice dotyczące realizacji nowej podstawy programowej - PRZYKŁADY

W zakresie edukacji polonistycznej uczeń:

- **słucha z uwagą lektur i innych tekstów czytanych przez nauczyciela**, uczniów i inne osoby;
- **wykonuje eksperymenty językowe**, nadaje znaczenie czynnościom i doświadczeniom, tworząc charakterystyczne dla siebie formy wypowiedzi;
- odróżnia elementy świata fikcji od realnej rzeczywistości; **byty rzeczywiste od medialnych**, byty realistyczne od fikcyjnych;
- **eksperymentuje, przekształca tekst**, układa opowiadania twórcze, np. dalsze losy bohatera, komponuje początek i zakończenie tekstu na podstawie ilustracji;
- **rozdziela rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki** i stosuje je w poprawnej formie;
- **rozpoznaje wyrazy o znaczeniu przeciwnym**, wyrazy **pokrewne** i o znaczeniu **bliskoźnacznym**;

Propozycja lektur do wspólnego i indywidualnego czytania:

- 1) Hans Christian Andersen, **Baśnie** (do wyboru);
- 2) Justyna Bednarek, **Niesamowite przygody dziesięciu skarpetek** (czterech prawych i sześciu lewych);
- 3) Jan Brzechwa, **Brzechwa dzieciom**;
- 4) Alina Centkiewiczowa i Czesław Centkiewicz, **Zaczarowana zagroda**;
- 5) Waldemar Cichoń, **Cukierku, ty łobuzie!**;
- 6) Agnieszka Frączek, **Rany Julek! O tym, jak Julian Tuwim został poetą**;
- 7) Mira Jaworczakowa, **Oto jest Kasia**;
- 8) Grzegorz Kasdepke, **Detektyw Pozytywka**;
- 9) Leszek Kołakowski, **Kto z was chciałby rozweselić pechowego nosorożca?**;
- 10) Barbara Kosmowska, **Dziewczynka z parku**;
- 11) Maria Krüger, **Karolcia**;
- 12) Astrid Lindgren, **Dzieci z Bullerbyn**;
- 13) Hugh Lofting, **Doktor Dolittle i jego zwierzęta**;
- 14) Marcin Pałasz, **Sposób na Elfa**;

Propozycja lektur do wspólnego i indywidualnego czytania:

15) Joanna Papuzińska, **Asiunia**;

16) Danuta Parlak, **Kapelusz Pani Wrony**;

17) Roman Pisarski, **O psie, który jeździł koleją**;

18) Janina Porazińska, **Pamiętnik Czarnego Noska**;

19) Maria Terlikowska, **Drzewo do samego nieba**;

20) Julian Tuwim, **Wiersze dla dzieci**;

21) Barbara Tylicka, **O krakowskich psach i kleparskich kotach. Polskie miasta w baśni i legendzie**;

22) Danuta Wawiłow, **Najpiękniejsze wiersze**;

23) Łukasz Wierzbicki, **Afryka Kazika**;

24) Łukasz Wierzbicki, **Dziadek i niedźwiadek**

Różnice dotyczące realizacji nowej podstawy programowej - PRZYKŁADY

W zakresie edukacji matematycznej uczeń:

- układa zadania i je rozwiązuje, **tworzy łamigłówki matematyczne**, wykorzystuje w tym procesie własną aktywność artystyczną, techniczną, konstrukcyjną; wybrane działania realizuje za pomocą prostych aplikacji komputerowych;
- rozpoznaje – w naturalnym otoczeniu (w tym na ścianach figur przestrzennych) i na rysunkach – figury geometryczne: prostokąt, kwadrat, trójkąt, koło; wyodrębnia te figury spośród innych figur; kreśli przy linijce odcinki i **łamane**; rysuje odręcznie prostokąty (w tym kwadraty), **wykorzystując sieć kwadratową**;
- mierzy długości odcinków, boków figur geometrycznych; posługuje się **wyrażeniami dwumianowanymi**;
- **dzieli na dwie i cztery równe części**...używa pojęć połowa, dwa i pół, cztery równe części, czwarta część lub ćwierć;
- dokonuje **obliczeń szacunkowych** w różnych sytuacjach życiowych;
- **wykorzystuje warcaby, szachy i inne gry planszowe lub logiczne** do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, logicznego, rozumienia zasad itd.; przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne;
- wykorzystuje nabyte umiejętności do rozwiązywania problemów, działań twórczych i **eksploracji świata, dbając o własny rozwój i tworząc indywidualne strategie uczenia się.**

Edukacja społeczna
w zakresie rozumienia środowiska społecznego:

- **ocenia swoje postępowanie i innych osób**, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przeproszenie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne, respektowane przez środowisko szkolne;
- **stosuje pojęcia: porozumienie, umowa**; uczestniczy w wyborach samorządu uczniowskiego w klasie, w szkole; wymienia przykłady powstałych w efekcie porozumień i umów grup społecznych, np. stowarzyszenia pomocy chorym i niepełnosprawnym dzieciom, organizacje ekologiczne, a także stowarzyszenia dużych grup społecznych, jak miasta i państwa czy Unia Europejska;

w zakresie orientacji w czasie historycznym:

- opowiada historię własnej rodziny, **przedstawia wybrane postacie i prezentuje informacje o wielkich Polakach**: królowa Jadwiga, król Stefan Batory, astronom Mikołaj Kopernik, noblistka Maria Skłodowska-Curie, alpinistka Wanda Rutkiewicz, papież Jan Paweł II, nauczycielka – cichociemna gen. Elżbieta Zawacka „Zo”.

Edukacja przyrodnicza
w zakresie rozumienia środowiska przyrodniczego:

- **rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt**, w tym zwierząt hodowlanych, a także gatunki objęte ochroną;
- planuje, wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych, **tworzy notatki z obserwacji**, wyjaśnia istotę obserwowanych zjawisk według procesu przyczynowo-skutkowego i czasowego;

w zakresie funkcji życiowych człowieka, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa

i odpoczynku: przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia;

- stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, oraz stosuje **zasady netykiety**;

w zakresie rozumienia przestrzeni geograficznej:

- **czyta proste plany, wskazuje kierunki główne na mapie**, odczytuje podstawowe znaki kartograficzne map, z których korzysta; za pomocą komputera, wpisując poprawnie adres,
- **wyznacza kierunki główne w terenie** na podstawie cienia,
- **określa, z którego kierunku wieje wiatr, rozpoznaje charakterystyczne rodzaje opadów; wyznacza np. trasę przejazdu rowerem;**

Edukacja plastyczna

- rysuje kredką, kredą, ołówkiem, patykiem (płaskim i okrągłym), piórem, węglem, mazakiem;
- maluje farbami, tuszami przy użyciu pędzli (płaskich, okrągłych), palców, stempli;
- rozpoznaje i nazywa podstawowe gatunki dzieł malarskich i graficznych: **pejzaż, portret, scena rodzajowa**; nazywa wybrane przykłady dzieł znanych artystów: malarzy, rzeźbiarzy, architektów z regionu swego pochodzenia lub innych;
- wyjaśnia pojęcia: **oryginał czy kopia obrazu lub rzeźby; miniatura obrazu lub rzeźby; reprodukcja itp.**; wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych

Edukacja techniczna

- planuje i realizuje własne projekty/prace; realizując te projekty/prace **współdziała w grupie**;
- **wykonuje** przedmiot/model/pracę **według własnego planu** i opracowanego sposobu działania;
- organizuje pracę, wykorzystuje urządzenia techniczne i technologie; zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa z uwzględnieniem selekcji informacji, **wykonywania czynności użytecznych, potrzebnych.**

Istotą edukacji technicznej jest praca dziecka, a podejmowane przez dziecko zadania techniczne prowadzą do **konstrukcji form użytkowych**. Te zaś **nauczyciel włącza do kolejnych działań jako materiał dydaktyczny**, ukazując dzieciom ich funkcjonalność. Nadrzędna wartość zadań technicznych to określone umiejętności oraz sprawności techniczne, w tym manualne.

Edukacja informatyczna

w zakresie rozumienia, analizowania i rozwiązywania problemów:

- układa w logicznym porządku: obrazki, teksty, polecenia (instrukcje) składające się m.in. na codzienne czynności;
- tworzy polecenie lub sekwencje poleceń dla określonego planu działania prowadzące do osiągnięcia celu;
- **rozwiązuje zadania, zagadki i łamigłówki prowadzące do odkrywania algorytmów.**

w zakresie programowania i rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych:

- programuje wizualnie: proste sytuacje lub historyjki według pomysłów własnych i pomysłów opracowanych wspólnie z innymi uczniami

Edukacja informatyczna

Edukacja informatyczna wprowadza uczniów w świat języka informatyki. W początkowej fazie przeprowadza zajęcia informatyczne, wykorzystując przestrzeń klasy, organizując aktywność dzieci z wykorzystaniem **liczmanów, gier planszowych, materiału naturalnego czy form plastycznych, technicznych wykonanych przez dzieci**, nie zawsze używając komputerów czy innych urządzeń.

Ważne jest, aby w miarę możliwości uczniowie mieli dostęp do pracowni komputerowej.

EDUKACJA WCZESNOSZKOLNA

Kodowanie, przygotowanie do nauki programowania – literatura przedmiotu dla nauczyciela

Konferencja przedmiotowa ORE dla nauczycieli konsultantów i doradców metodycznych „Wdrażanie nowej podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej. Reforma edukacji 2017”, Warszawa, ORE, 07 kwietnia 2017 Zdjęcia okładek pochodzą z księgarni internetowej Livro.pl Copyright © by Izabela Breguła

EDUKACJA WCZESNOSZKOLNA

Kodowanie, przygotowanie do nauki programowania

Edukacja muzyczna

- tańczy według układów ruchowych charakterystycznych dla wybranych tańców (w tym integracyjnych, ludowych polskich oraz **innych krajów Europy i świata**);
- **eksperymentuje i poszukuje dźwięków**, fragmentów znanych melodii przy użyciu np. dzwonków, ksylofonu, fletu podłużnego, **flażoletu – flecika polskiego**;
- gra melodie piosenek i utworów instrumentalnych, do wyboru: na dzwonkach, ksylofonie, flecie podłużnym, **flażolecie – fleciku polskim** lub innych

Edukacja muzyczna, która z uwagi na swą specyfikę, doskonali percepcję słuchową, sferę emocjonalną, wrażliwość estetyczną i ekspresję twórczą, w kształceniu zintegrowanym jest **codziennym elementem zajęć**.

Wychowanie fizyczne

- utrzymuje w czystości **ręce** i całe ciało, **przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu**; wykonuje te czynności samodzielnie i w stosownym momencie;
- **zachowuje powściągliwość w ocenie sprawności fizycznej koleżanek i kolegów** – uczestników zabawy, respektuje ich prawo do indywidualnego tempa rozwoju,

Jedną z najważniejszych jest potrzeba ruchu. Dla zabezpieczenia zdrowego rozwoju, **zajęcia ruchowe odbywają się każdego dnia** jako element kształcenia zintegrowanego. Wskazane jest, aby **co najmniej jedna godzina** zajęć wychowania fizycznego w tygodniu odbywała się **w sali gimnastycznej** z dostępem do wszelkich środków i sprzętów sportowych. Wiele zajęć, w tym ruchowych, nauczyciel organizuje **na świeżym powietrzu**.

Warunki i sposób realizacji

Klasa w edukacji wczesnoszkolnej powinna być przestrzenią umożliwiającą swobodny ruch, pracę w różnorodnych grupach, przy stołach, a także na odpowiednio przygotowanej podłodze (np. na dywanie, wykładzinie).

Sala do zajęć wyposażona jest także w narzędzia i środki dydaktyczne ze szczególnym uwzględnieniem dużej liczby **atrakcyjnych elementów manipulacyjnych, przeznaczonych do samodzielnego eksperymentowania i uczenia się zgodnego z preferowanymi zdolnościami poznawczymi.**

Nauczyciel ma dostęp do różnorodnych narzędzi i pomocy umożliwiających przeprowadzanie zajęć ruchowych, muzycznych, plastycznych lub technicznych.

Warunki i sposób realizacji

W sali do zajęć powinna znajdować się **tablica gładka z liniaturą lub siecią kwadratową umożliwiającą dziecku naukę pisania.**

Nauczyciel dobiera środki i narzędzia dydaktyczne do sali zgodnie z potrzebami oddziału i specyfiką stosowanych metod. Wyposażenie sali umożliwia **prezentację wytworów pracy uczniów.**

Nauczyciel odpowiada za taką aranżację sali do zajęć, która umożliwia i **zachęca dzieci do samodzielnego poszukiwania i odkrywania wiedzy. Wystrój sali ma charakter zmienny, odzwierciedla aktualną tematykę pracy dzieci.** Zawiera elementy przygotowane przez nauczyciela i uczniów.

Warunki i sposób realizacji

Nauczyciele w klasach I–III uwzględniają:

1) trzy naturalne strategie uczenia się dzieci:

- **percepcyjno-odtwórczą** (uczeń uczy się według przedstawionego wzoru – naśladuje),
- **percepcyjno-wyjaśniającą** (uczeń uczy się częściowo według wzoru, szuka wyjaśnień i odpowiedzi),
- **percepcyjno-innowacyjną** (uczeń przekształca informacje i tworzy innowacje, w tym własne strategie myślenia);

2) **stosowanie różnorodnych metod kształcenia, w tym metod organizacyjnych (łącznie z klasami autorskimi).**

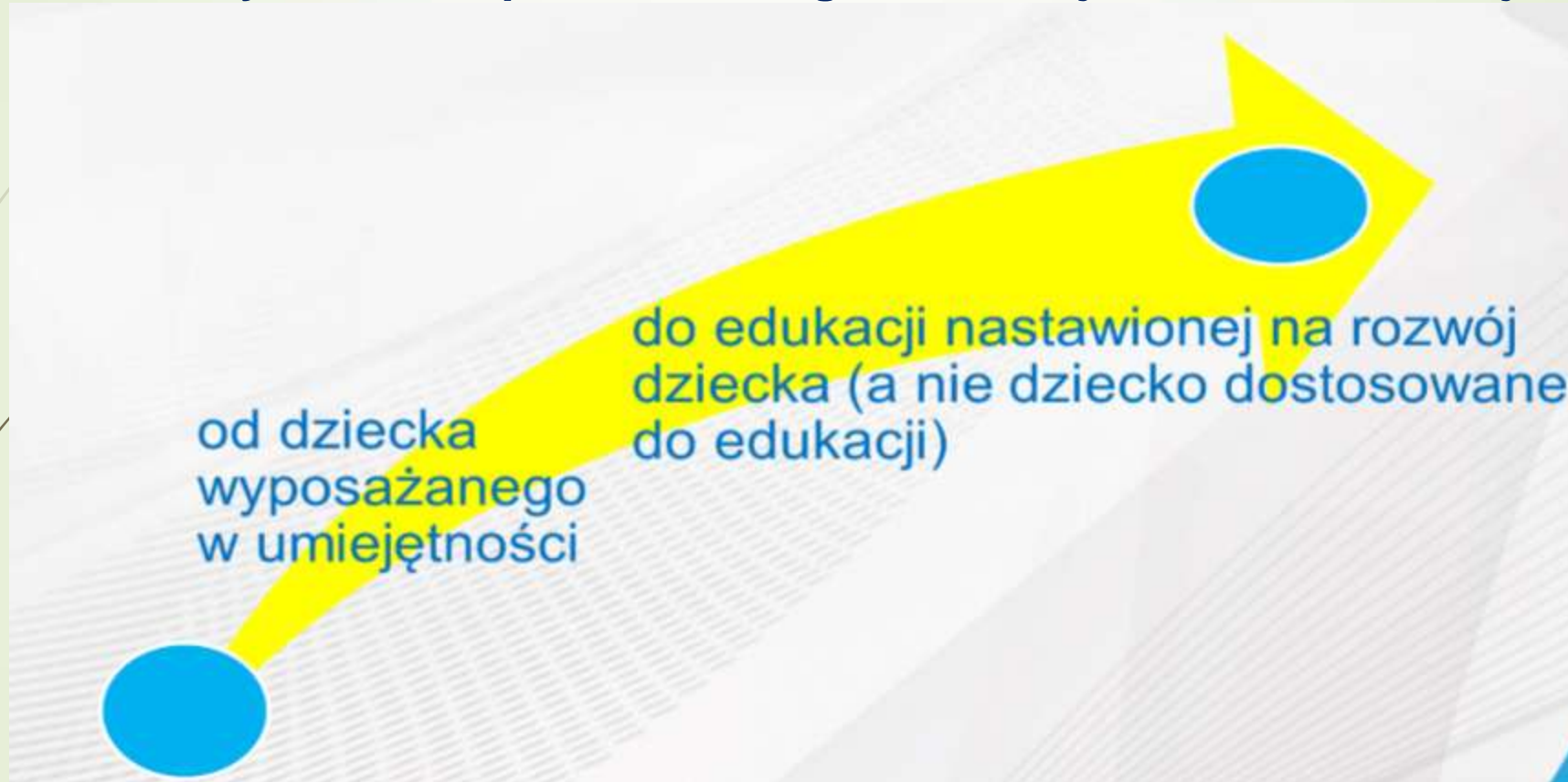
Nauczyciel prowadzący klasę zna funkcje stosowanych metod i dostosowuje je do stylu uczenia się swoich uczniów. Warsztat pracy nauczyciela opiera się na współczesnych podstawach naukowych.

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE EDUKACJA WCZESNOSZKOLNA

Najważniejsze **zmiany**
w Podstawie programowej
wychowania przedszkolnego
i edukacji wczesnoszkolnej

RAZ JESZCZE...

Ewolucyjne zmiany w podstawie programowej
wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej

Ewolucyjne zmiany w podstawie programowej
wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej

od

zestawu celów kształcenia i wynikających z nich ogólnych zadań szkoły (na każdy etap edukacyjny) oraz wykazu wiadomości i umiejętności ucznia kończącego klasę III szkoły podstawowej w odniesieniu do poszczególnych edukacji odpowiadających przedmiotom szkolnym

do

uwzględnienia opisu celów rozwojowych, opisu efektów uczenia się w **konwencji edukacji**, z uwzględnieniem zintegrowanego charakteru kształcenia; z zastosowaniem zasady, iż w edukacji wczesnoszkolnej wszystkie zdobywane umiejętności są jednakowo ważne

Ewolucyjne zmiany w podstawie programowej
wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej

od

... czasu wyznaczonego na realizację zadań potrzebnych, aby osiągnąć umiejętności objęte podstawą;

... „Edukacja w klasach I–III szkoły podstawowej jest realizowana w formie kształcenia zintegrowanego.”

do

... wspierania rozwoju dziecka w każdym momencie jego pobytu w przedszkolu;

... „Edukacja w klasach I–III realizowana jest w postaci kształcenia zintegrowanego. Kształcenie zintegrowane obejmuje: integrację czynnościową, metodyczną, organizacyjną i treściową.”

Ewolucyjne zmiany w podstawie programowej
wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej

Modyfikacja

- uporządkowanie i poszerzenie zagadnień z szeroko rozumianej edukacji środowiskowej (w tym elementy przedsiębiorczości, środowiska historycznego, geograficznego);
- uporządkowanie i poszerzenie zagadnień związanych z rozwojem emocjonalno-społecznym dziecka.

Poszerzenie

- wprowadzenie nowego instrumentu - fłażolet (flecik polski), który otrzymał stosowną rekomendację na podstawie opinii profesorów Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina; flecik polski był uprzednio tematem dwóch interpelacji poselskich w 2010 i 2011 roku.

EDUKACJA WCZESNOSZKOLNA

Ewolucyjne zmiany w podstawie programowej edukacji wczesnoszkolnej

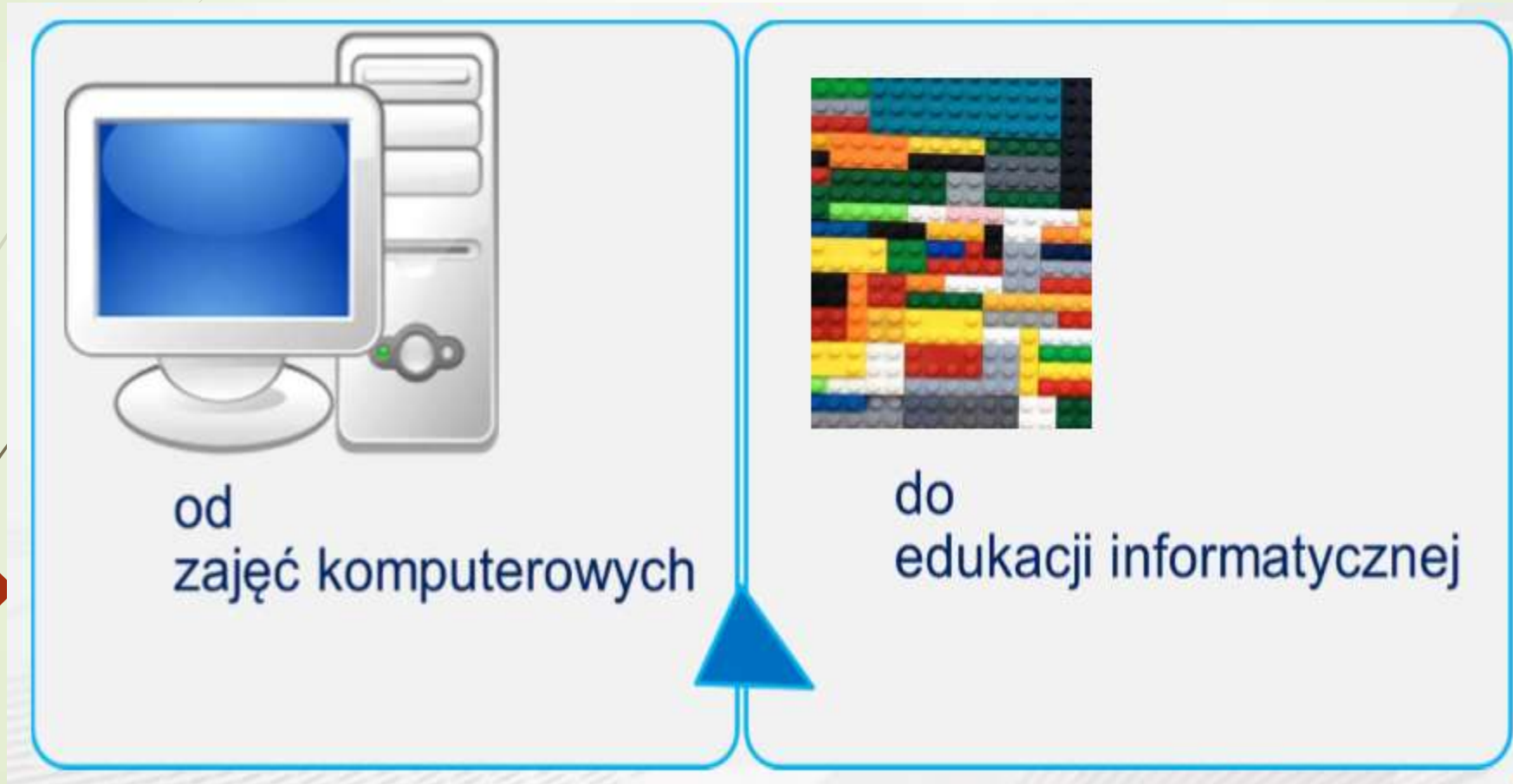
od
braku zestawu
lektur

do
propozycji lektur
do wspólnego
i indywidualnego
czytania, która
uwzględnia wciąż
aktualny kanon literatury
dziecięcej uzupełniony
współczesną,
wartościową literaturą

EDUKACJA WCZESNOSZKOLNA

Ewolucyjne zmiany w podstawie programowej edukacji wczesnoszkolnej

Dziękuję za uwagę

Jolanta Czuchnowska

j.czuchnowska@krakow.mcdn.edu.pl

Wykorzystano materiały zamieszczone w prezentacji:
Dorota Dziamska, Małgorzata Małycka, Małgorzata Wróblewska, Janusz Woźniak
Wychowanie przedszkolne. Edukacja wczesnoszkolna. Podstawowe założenia, filozofia
zmiany i kierunki działania; ORE 2017

